

Pozor na rizikové suvenýry z dovolené - společná tisková zpráva s Českou inspekcí životního prostředí

21.6.2024 - Miriam Loužecká | Generální ředitelství cel

Jedete na dovolenou? Pozor na rizikové suvenýry

Pokud si plánujete přivést ze zahraničí suvenýr pro sebe či své blízké, pečlivě zvažte svůj výběr. Převážení exemplářů ohrožených druhů rostlin a živočichů, jejich částí nebo výrobků z nich, může návrat domů prodražit. Před odjezdem si proto zjistěte, co se z jednotlivých zemí smí a nesmí vyvážet. Nezákonný vývoz vám může na hranicích způsobit vážné komplikace.

Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES) reguluje obchodování s více než 40 tisíci druhy. Nezahrnuje pouze živé organismy, ale také jejich části a výrobky z nich. Exemplářem CITES jsou například výrobky z krokodýlích či hadích kůží a perí ptáků, korálů, mušlí, dále předměty z želvoviny a slonoviny, kožešiny či vycpaniny, ale i různé masti s obsahem chráněných zvířat či rostlin. Pokud je turista přistižen při vývozu takového suvenýru, může čelit nepříjemným následkům - od zmeškaného letu až po pokutu nebo dokonce zadržení.

Nelegální dovoz a jeho důsledky

Pro dovoz většiny exemplářů CITES do České republiky, respektive Evropské unie, potřebujete vývozní povolení země, odkud cestujete, a zároveň dovozní povolení České republiky. Bez těchto dokladů je dovoz nelegální. „V mnoha zemích je porušení CITES přísně postihováno, často hrozí i několik let vězení. V České republice vám nezákonně dovezené exempláře budou po přiletu zabaveny a může vám být uložena pokuta ve výši od několika tisíc až do 1,5 milionu korun dle závažnosti činu. V některých úmyslných případech může být nelegální dovoz posuzován i jako trestný čin,“ popisuje Petr Bejček, ředitel České inspekce životního prostředí, která společně s Celní správou ČR kontroluje dodržování CITES v České republice.

Celní úřad Praha Ruzyně předal za rok 2023 inspekci celkem 117 případů porušení úmluvy CITES. Porušení byla odhalena během celních kontrol cestujících, při odbavování zboží dováženého leteckou nákladní dopravou i v poštovních zásilkách ze zemí mimo EU. „Kromě živých a neživých exemplářů se jednalo i o výtahy ze živočichů nebo rostlin chráněných úmluvou CITES, vyskytující se v různých kosmetických přípravcích s údajně léčivými účinky. S blížícím se nárůstem četnosti charterových letů bude vzrůstat i riziko zvýšeného počtu případů porušení CITES. Celní úřad Praha Ruzyně používá při těchto kontrolách speciálně vycvičené psy na vyhledávání CITESových exemplářů,“ vysvětluje tiskový mluvčí Celního úřadu Praha Ruzyně Igor Lenský.

Jaké problematické suvenýry se nejčastěji dovážejí?

Z tropických destinací si turisté často přivážejí schránky chráněných druhů měkkýšů a tvrdé mořské korály, které nasbírali na pláži, aniž by věděli, že je to zakázané. Z Eurasie se dovážejí zejména kožešiny kočkovitých šelem, vlků a medvědů a další lovecké trofeje. Z cest po Středomoří to jsou například suchozemské želvy. Z amerického kontinentu se pak jedná o kožešiny a lovecké trofeje,

výrobky z krokodýlí kůže nebo peří divokých ptáků. Typickými suvenýry z jihovýchodní Asie jsou sušení morštní koníci, tradiční čínská medicína nebo lahve obsahující kobry naložené v alkoholu. Další příklady problematických suvenýrů naleznete v přiloženém letáku.

Jak dovést exempláře CITES legálně?

Povolání k vývozu a dovozu exemplářů přes vnější hranice EU (tzv. permity CITES) vydává pro české subjekty Ministerstvo životního prostředí. Před plánovaným dovozem či vývozem živých zvířat, rostlin či výrobků z nich proto doporučujeme informovat se o podmínkách na MŽP. Povolání k vývozu ze země původu vydávají orgány příslušné země. Období dovolené většinou nepostačuje ke zjištění, na který úřad je třeba se obrátit, ani k samotnému vydání vývozního permitu. Řada zemí si navíc chrání své přírodní bohatství velmi přísně a zakazuje vývoz jakýchkoli přírodnin bez ohledu na to, zda jsou na seznamech CITES.

Kontakty a další informace o CITES naleznete na webech:

- ČIŽP,
- Ministerstva životního prostředí,
- [cites.org](https://www.cites.org/),
- Species+, kde po zadání názvu zvířete nebo rostliny rychle zjistíte, do které kategorie podle stupně ohrožení patří a kliknutím můžete přejít i na příslušný dokument evropské legislativy.
- Poskytování informací | Celní správa ČR (celnisprava.cz)

<https://www.celnisprava.cz/cz/celni-urad-praha-ruzyne/tiskove-zpravy/2024/Stranky/Pozor-na-rizikov%C3%A9-suven%C3%BDry-z-dovolen%C3%A9.aspx>